

סרטים

צ'פלין בלי צ'פלין

שעה שרגשות, סירטו הראשון של וודי אלן ללא וודי אלן, מוצג כבר ברחבי הארץ. מכינים עתה את הצגתו מחדש של סרט בן 56 שנים בשם האשה מפאריס. שהוא סירטו הראשון של צ'רלי צ'פלין. ללא צ'רלי צ'פלין. ההבדל בין שני הסרטים הללו, הוא כהבדל שבין משכיל וריז לבין גאון אמיתי. ואין צורך לומר מי הגאון.

כאשר יצא אשה מפאריס ב-1923 לראשונה אל המסכים, הוא התקבל בהתלהבות על-ידי חוגי מבינים ובהסתהיגות רבה על-ידי הקהל הרחב. שרצה לראות את צ'פלין עצמו על המסך, ובוודאי שלא ציפה ממנו לטרגדיה.

במשך שנים ארוכות נשכה הסרט עד שהוזחר, לפני כשלוש שנים, להקרנות. אז

עדנה פרוכנינס ב"אשה מפאריס" הרכילויות והגנדרניות

כבר היתה מקהלת ההתפעלות כלל עולמי. מדהים לראות עד כמה יכול סרט אילם (צ'פלין הוסיף לו מוסיקה בתחילת שנות הארבעים, אבל לא דיאלוגים) להיראות מודרני בסניגון המישחק שלו. בי השקפות העולם המורכבות שלו, ובמיוחד ביכולת הרמיזה שמתחת לפני השטח. שי לא היתה מקובלת בקולנוע האילם שהרי גיש את הצורך להגזים בכל, כדי להפתח על היעדר הקול.

בלי הערצה. במבט ראשון מעורר סיפורו של הסרט חשד. צמד אוהבים פרוי בינציאלי, אבי הנערה מגרש אותה מן הבית כשהיא יוצאת עם בחיר לבה, אבי הבחור מקבל התקפת לב כשהוא עומד לעזוב את הבית. כמעט כמו נורית? וזו רק ההתחלה. שנה לאחר מכן, הפי כה הנערה גנדרנית פאריסאית. חיה עם ועל חשבוננו של הרווק העשיר ביותר בי עיר. הבחור מגיע גם הוא לעיר האורות עם אמו, חי בעליית-גג, ומצייר. השניים נפגשים שוב, והנערה בדילמה. האם לה עדיף את העושר לצד נער השעשועים, שעומד אומנם להינשא לאחריה, אבל מבי טיח שאין בכך כדי לשנות את היחסים ביניהם. או לבחור בחיי העוני והדלות לצד זה שאהבה פעם? הבחור מתלבט - האם אפשר עוד לשאת לאשה את זו שי טמאת הכרך כבר הותירה בה עיקבות? הסוף מלודרמטי להחריד. הצייר מתאבד והנערה נוטשת את העיר ומתמסרת לטרי פול ביתומים. בצילום אחרון מפורסם. רוי אים את נער השעשועים חולף בחברת ידידי, במכונית פאר, על כביש כפרי, והר חבר שואל: "מה בעצם קרה למארי סנט קלייר?" ממול - איכרים בעגלה. אחד

(המשך בעמוד 52)

קולנוע עם

אהבה

מיירון וגסט: רומנים קטנים וגדולים

פגישה בין שתי החברות לקראת סוף הסרט, משאירה את השאלה פתוחה: מי מן השתיים בחרה בדרך הנכונה? כשסרט טוב באמת, קשה לספר אותו, צריך לראות אותו. ואכן, כוחה של קלאודיה וייל בכך שהיא לוכדת את המבטיים הבלתי צפויים של שחקניה, שדרכם ניתן להציץ אל תוך נפשם. היא משרטטת תמונות נוף ניויורקית יוצאת דופן ומרתקת, דווקא משום שהיא נעדרת זווה והיא מניחה לאירועים להוביל את הסיפור, לא ההיפך. רק סירטי יוקרה ופאר מעטים יכולים להתגאות בתכונות כאלה.

חברות (בן-יהודה, תל-אביב, ארצות-הברית) - סרט קטן וענוע זה הוא דוגמה מאלפת למה שאפשר לעשות בקולנוע בלי אמצעים רבים, אבל עם הרבה אהבה ומחשבה. יצירה זו יכולה להיות שעור למופת לכל קולנועני ישראל.

הבמאית, קלאודיה וייל, שיחזרה על המסך הווי המוכר לה היטב, הווי הצעירים היהודים בניו-יורק. היא עשתה זאת בסניגון אינטימי, כאשר המצלמה עוקבת אחר הדמויות בסרט, ממש כאילו היה זה סיפור תעודי, ואיכות הצינון המוחספת עוד מוסיפה לתחושת האותנטיות. היא מצאה צוות שחקנים, ובראשם מלאני מיירון, בתפקיד צלמת מתחילה, המשחקים בטיבעיות נפלאה. התסריט נוהר מכל פיתוי של גלישה למלודרמה או להתייפפות כפויה של הגיבורים. כל אלה משרים אווירת כנות ומיידיות שכבשו השנה צופי פסטיבלים רבים באירופה.

הסיפור פשוט בתכלית. סוזן ויינבלאט, נערה יהודיה שמוצאת פרנסתה כצלמת בחתונות ובחגיגות בר-מיצווה, עד שתפרוץ דרכה אל השבועונים הגדולים ואל הגלריות, חיה בדירה אחת עם ידידתה. יום אחד מודיעה לה הידידה שהיא נישאת, ואז צריכה סוזן ללמוד להיות לבד, תוך עמידה בלחצים המרומזים של ה"ידישע מיטפוחה" על הסתדרות בחיים, רומנים קטנים ורומנים קצת יותר גדולים וחיפוש מתמיד אחר דרך להתקדם מבחינה מקצועית.

לשלוף חיוד

מן הנמותן

איסטווד וידיד: בהנאה מלאה

דסי העונה לשם קלייד, שמתנשק עם גורדון, מחבק את איסטווד, והוא אנושי עד כדי כך, שחוא אפילו מתייחס למראה זוג מתעלס. כמובן שכל זה אינו ברצינות, אבל חובבי ההומור השרירי לא יתאכזבו.

עושה צרות (תל-אביב, תל-אביב, אביב, ארצות-הברית) - זהו ה"מצחיקן הראשון של קלינט איסטווד, וגם סירטו הסכמתי ביותר. קשה לדבר כאן על סיפור. זהו בסך הכל מסע בעיקבות חתיכה, אל תוך אמריקה של עיירות קטנות ובתי-קפה שבשולי הכבישים, הנפסק בכל פעם שאיסטווד צריך לחלק מנת אגרופים היתולית לאופנועים ולביריונים מתפרעים.

כרגיל, איסטווד עומד לבדו, או כמעט לבדו, מול פירחיים, שוטרים, ביריונים ודומיהם, מחוץ לכל מיסגרת חברתית מוגדרת, ובסרט זה לפחות, הוא נהנה מכך הנאה מלאה. מעניין שהוא הצליח לכוון בדיוק אל לב המעמד הבינוני האמריקאי, שאימץ את הסרט ותוך שבועות אחדים הפך אותו סירטו המצליח ביותר של איסטווד, שגם סרטיו הקודמים נחלו הצלחות.

גם אם קשה להתייחס לסיפור עצמו, מאחר שקשה למצוא אותו, ואם התייחסות למיתוסים שמסתתרים מאחורי הבדיחות דורשת מקום ומרחב גדולים הרבה יותר, אפשר בהחלט להתייחס לכמה מכוכבי המינסה של הסרט, שתרמו לא מעט להצלחתו.

כך, למשל, רות גורדון (הארולד ומוד) המגלמת תפקיד של ישישה עצמאית, המתמזג ומשעשעת להפליא. או ג'פרי לואיס, חברו למסע של איסטווד ועוזרו הנאמן בכל. בוהלה ד'אנג'לו כנערה בעלת השם המוזר - "הד", המשתמשת באקדח במומחיות ראויה לשבח, או סאנדרה לוק, המופיעה בשלישית עם איסטווד, הפעם כנושא חלומותיו והסיבה למסע כולו. אולם על כולם מעפיל אוראנג'אוטו צעיר וקוני

ניטושה

כסוטה-כיון

ארלנד יוזפסון: יחסים חוזרים

בשם מי, ובשם מה היא שופכת אותו על הקהל, זה לא ברור.

מעבר לטוב ולרע (תכלת, תל-אביב, איטליה) - הבמאית ליאנה (שוער הלילה) קאוואני טוענת שלא התכוונה בסירטה החדש לספר את קורותיו של פרידריך ניטשה, למרות שהוא הדמות הראשית בו. הסרט אמור להיות סיפור מוסר שמבוסס, אולי, על התיאורים של הוגה-הדעות הגרמני, והמשתמש, רק במיקרה, גם בשמו, ככינוי לגיבור.

טענה משונה זאת אינה מסבירה, כמובן, את התוצאה שהשיגה קאוואני. מי שאינו יודע מי היה ניטשה, יסיק אחרי ראיית הסרט הזה, שהאיש היה סוטה מין מסוכן שעסק בכתיבה בין הזיהומוסקסואלית אחת לשנייה. הסרט מתרכז בעיקר בשנות חייו האחרונות של ניטשה, כשדעתו נטרפה עליו כתוצאה ממחלת העגבת, וביחסים המוזרים שלו עם יזידו הרופא היהודי בשם פול רה, ויהויה מפורסמת בשם לו סאלומה, שהיתה קשורה מאוחר יותר גם בשמותיהם של המשורר רילקה ושל זיגמונד פרויד. אין ספק שניטשה יצא בזמנו נגד מוסר בורגני מיושן וניסה לדון אותו ברותחין, ולבסס אמות מידה אחרות למוסר. כל מה שנותר בסרט של קאוואני, זה הרותחין.